

MONITOR KOREAŃSKI

KWIECIEŃ 2020

„Monitor Koreański” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w Korei Południowej, ze szczególnym naciskiem na działania Korei Południowej w regionie Europy Środkowej oraz relacje międzykoreańskie. Monitor opracowała mgr Joanna Beczkowska.

MONITOR KOREAŃSKI

KWIECIEŃ 2020

I. WYDARZENIA SZCZEBLA CENTRALNEGO

11 kwietnia: prezydent Moon Jae-in uczestniczył w obchodach 101. rocznicy utworzenia rządu tymczasowego. W trakcie japońskiej okupacji tymczasowy rząd koreański został ustanowiony w Szanghaju w 1919 roku. W celu upamiętnienia wydarzenia prezydent zapowiedział utworzenie izby pamięci narodowej poświęconej rządowi tymczasowemu. Pierwszy raz taka obietnica padła w 2017 roku, w czasie wizyty w Chinach, kiedy prezydent odwiedził budynek koreańskiego rządu tymczasowego w Chinach. Należy odnotować duże zaangażowanie obecnych władz w upamiętnianie rocznic ważnych wydarzeń narodowych, związanych z ruchami niepodległościowymi i prodemokratycznymi, w których wcześniej nie uczestniczyli prezydenci wywodzący się z konserwatywnych partii.

13 kwietnia: Donald Trump odrzucił południowokoreańską ofertę w sprawie podziału kosztów stacjonowania amerykańskich wojsk. Epidemia koronawirusa nie przerwała amerykańsko-koreańskich negocjacji dotyczących podziału kosztów utrzymania amerykańskiej armii na terytorium Korei Południowej (umowy Special Measures Agreement). Umowa ta wygasła w grudniu 2019 roku i od tego czasu nie udało się osiągnąć kompromisu, co do zwiększenia wkładu finansowego Korei Południowej. Ponadto Seul nalega na podpisanie wieloletniego kontraktu, tak jak miało to miejsce przed prezydenturą Donalda Trumpa. Na początku miesiąca Seul donosił, że udało się osiągnąć kompromis, jednak amerykański prezydent ostatecznie odrzucił zaproponowaną wersję umowy. Obecnie negocjacje pozostają w impasie.

**Partia
Demokratyczna
zwygrała w
wyborach**

Pomimo epidemii COVID-19 Korea Południowa odnotowała największą frekwencję wyborczą od dwudziestu ośmiu lat.

14 kwietnia: Prezydent Moon Jae-in uczestniczył w nadzwyczajnym szczycie ASEAN+3. Specjalny szczyt za pomocą wideokonferencji miał na celu omówienie współpracy w zakresie walki z epidemią COVID-19 i jej skutkami. Podczas spotkania prezydent Moon Jae-in szczegółowo omówił koreańską strategię, która okazała się skuteczna w opanowaniu rozprzestrzeniania się koronawirusa. Południowokoreański przywódca zapewnił także, że rząd zabezpieczył środki na pomoc humanitarną dla innych państw. W tym kontekście omówiono także możliwości wykorzystania Funduszu Współpracy ASEAN-Republika Korei na zakup i dostarczenie sprzętu medycznego do państw w regionie. Strona południowokoreańska zaproponowała również wzmocnienie współpracy z zakresu opieki zdrowotnej poprzez utworzenie kanału komunikacyjnego między ministerstwami zdrowia. Specjaliści z zakresu ochrony zdrowia państw ASEAN zostali także zaproszeni do uczestnictwa w webinarium organizowanym przez koreańskich ekspertów. W kwestiach gospodarczych prezydent Moon Jae-in zaapelował o konieczność umożliwienia podróżowania przedstawicielom środowisk biznesowych.

15 kwietnia: rządząca partia zwyciężyła w wyborach parlamentarnych. Partia Demokratyczna (DP) wzmocniła swoją pozycję w Zgromadzeniu Narodowym, zdobywając sto osiemdziesiąt miejsc w trzystuosobowym parlamencie. Największa partia opozycyjna, Zjednoczona Partia Przyszłości, zdobyła sto trzy miejsca. Wynik ten oznacza, że partia rządząca zdobyła największą większość parlamentarną od pierwszych demokratycznych wyborów w 1987 roku. Zwycięstwo DP umożliwi prezydentowi Moon Jae-inowi stabilne wsparcie dla inicjowanych przez niego reform do końca jego pięcioletniej kadencji. Dzięki większości parlamentarnej DP może także samodzielnie umieszczać ustawy na szybkiej ścieżce legislacyjnej – wcześniej w ten sposób przyjęto nową ustawę wyborczą, jednak wymagało to współpracy partii rządzącej z mniejszościowymi. Pomimo epidemii koronawirusa odnotowano najwyższą frekwencję od dwudziestu ośmiu lat.

24 kwietnia: rząd przygotował nową strategię dystrybucji maseczek ochronnych. Rząd przygotowuje się na zwiększenie zapotrzebowania na maseczki ochronne, związane ze zwiększaniem działalności gospodarczej. Nowy system dystrybucji ma umożliwić zakup trzech przecenionych maseczek tygodniowo. Rząd przejął kontrolę nad regulacją produkcji i dystrybucji masek ochronnych w marcu po początkowym kryzysie związanym z ich niedoborem. Maski udostępniane są do zakupu w aptekach i specjalnie wyznaczonych miejscach w konkretnych dniach, które są przypisane do roku urodzenia. Ponadto wprowadzono regulacje, na podstawie których osoby naruszające zasady kwarantanny będą zobligowane do noszenia specjalnych opasek, wskazujących ich lokalizację.

27 kwietnia: były prezydent Chun Doo-hwan stanął przed sądem oskarżony o zniesławienie. Były prezydent został oskarżony o zniesławienie księdza Cho Chul-

hyuna, który był świadkiem protestów w Kwangju w 1980 roku. Chun Do—hwan podważył zeznania duchownego, który wielokrotnie zeznawał na temat ostrzału protestujących przez wojskowe helikoptery. W Korei Południowej zniesławienie jest przestępstwem kryminalnym, zagrożonym karą dwóch lat pozbawienia wolności. W 1996 roku Chun Doo-hwan za zdradę stanu został skazany na karę śmierci, która następnie zamieniono na dożywocie. W 1997 roku został ułaskawiony przez prezydenta Kim Young-sama. Obecny rząd na nowo wszczął śledztwo w sprawie udziału władz w masakrze w Kwangju.

29 kwietnia: pracownicy migracyjni budzą obawę rządu w związku z możliwością wznowienia epidemii COVID-19. Premier Chung Sye-kyun oświadczył, że zostaną zwiększone środki zapobiegawcze rozprzestrzenianiu się kornowariusa w regionach, w których przebywa wielu pracowników migracyjnych. Rząd obawia się, że przybywający z Azji Południowej pracownicy mogą przyczynić się do powstania nowych ognisk choroby. W związku z tym zdecydowano się udostępnić bezpłatne maski oraz testy, a także zapewnić dostęp do opieki zdrowotnej wszystkim migracyjnym pracownikom, również nielegalnym. Rząd zapewnił, że osobom zgłaszającym się do szpitali nie będzie grozić deportacja.

29 kwietnia: rząd zaostrzył prawo dotyczące przestępstw seksualnych. Zgromadzenie Narodowe przyjęło szereg ustaw, które mają na celu zaostrzenie kar za cybernetyczne przestępstwa seksualne. Do tej pory karze nie podlegało m.in.: posiadanie nielegalnie nagranych materiałów o charakterze pornograficznym. Ponadto każdy dorosły współżycjący z osobą poniżej szesnastego roku życia ma być oskarżany o gwałt na nieletnim. Wcześniej te przepisy obejmowały jedynie dzieci do trzynastego roku życia. Reakcja rządu jest wynikiem społecznej interwencji w sprawie „skandalu chatroomu N”, który w ostatnich miesiącach wstrząsnął koreańską opinią publiczną. Sprawa ta dotyczy zmuszania kobiet do udziału w obscenicznych nagraniach, a następnie rozprzestrzeniania ich za pomocą chatu. Petycja wzywająca Biuro Prezydenta do podjęcia stanowczych kroków w tej sprawie zebrała rekordową liczbę podpisów. System internetowych petycji został zaproponowany przez Błękitny Dom jako środek komunikacji między prezydentem, a obywatelami. Rząd oraz Błękitny Dom są zobligowane do publicznego odpowiedzenia na każdą petycję, która w przeciągu miesiąca zbierze dwieście tysięcy podpisów. Petycja dotycząca zaostrzenia kar za cybernetyczne przestępstwa seksualne zebrała dwa miliony podpisów w kilka dni.

30 kwietnia: Zgromadzenie Narodowe zatwierdziło dodatkowy budżet w związku z epidemią COVID-19. Po raz drugi Zgromadzenie Narodowe przyjęło dodatkowy budżet, który ma zostać przeznaczony na pomoc dla gospodarstw domowych. Pierwsza tego typu ustawa została przyjęta w marcu. Początkowo rząd planował objąć pomocą finansową jedynie rodziny o niskich i średnich dochodach.

Jednak w wyniku nacisku partii opozycyjnych zdecydowano się objąć programem wszystkie gospodarstwa domowe. Partia Demokratyczna wyraziła nadzieję, że najbogatsze rodziny dobrowolnie zrezygnują z zasiłku. W ustawie przewidziano zasiłki w wysokości miliona koreańskich wonów dla rodzin składających się z czterech i więcej członków i odpowiednio niższe wypłaty dla trzy-, dwu- i jednoosobowych gospodarstw domowych. Ministerstwo Finansów zapewniło, że dodatkowy budżet zostanie sfinansowany bez potrzeby emisji kolejnych obligacji, ale poprzez relokację środków. W obliczu pandemii 16 kwietnia ogłoszono, że zostanie zmniejszony budżet na obronę, aby pozyskać część środków na walkę ze skutkami ekonomicznymi epidemii. Korea Południowa może przyjmować dodatkowy budżet w kryzysowych sytuacjach, takich jak wojna lub klęska żywiołowa, a także w obliczu recesji gospodarczej i znacznego wzrostu bezrobocia.

II.KOREA POŁUDNIOWA I EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA

30 marca: Korea Południowa i Rumunia obchodziły 30. rocznicę nawiązania relacji dyplomatycznych. Z tej okazji prezydenci Moon Jae-in i Klaus Iohannis wymienili listy z gratulacjami. Obie strony omówiły także możliwości wzmocnienia dwustronnych relacji na płaszczyznach takich jak polityka, gospodarka, edukacja i kultura. Obecnie dwustronna współpraca skupiła się wokół walki z epidemią COVID-19.

7 kwietnia: Korea Południowa i Polska omówiły możliwe perspektywy współpracy gospodarczej w przezwyciężaniu ekonomicznych skutków epidemii COVID-19. Prezydenci Andrzej Duda i Moon Jae-in w rozmowie telefonicznej omówili możliwości współpracy obu państw w obliczu epidemii koronawirusa. Jedną z poruszonych kwestii był zakup przez Polskę nowoczesnych testów produkowanych w Korei Południowej. Ponadto polscy eksperci medyczni mają uczestniczyć w międzynarodowym seminarium, podczas którego Korea będzie dzielić się wiedzą i doświadczeniem z zakresu walki z epidemią. Obie strony wyraziły nadzieję na jak najszybsze wznowienie współpracy gospodarczej i inwestycyjnej. W tej kwestii prezydent Moon Jae-in zwrócił się z prośbą o umożliwienie koreańskim biznesmenom wjazdu na terytorium Polski. Prezydent Andrzej Duda zgodził się omówić tę sprawę z odpowiednimi ministerstwami, aby jeszcze w kwietniu koreańscy inwestorzy mogli kontynuować działania związane z budową na terytorium Polski zakładów produkcyjnych.

8 kwietnia: NATO wsparło współpracę między Koreą Południową i Rumunią w walce z epidemią koronawirusa. Samoloty NATO pośredniczyły w dostawie

koreańskiego wyposażenia ochronnego dla rumuńskich medyków. W kwietniu odbył się trzeci taki transport, którego koszty zostały pokryte przez Stany Zjednoczone.

7 kwietnia: koreańska firma rozważa budowę farmy fotowoltaicznej w Polsce.

Firma doradcza JP Weber przeprowadziła dla Hyundai Motor Securities analizę polskiego rynku pod kątem możliwości rozwoju fotowoltaiki. Na miejsce inwestycji wskazano powiat turecki. Obie strony inwestycji mają być obecnie na etapie podpisania listu intencyjnego. Firma Hyundai Motor Securities do tej pory nie inwestowała w Polsce, ale nie wyklucza, że powodzenie budowy farmy fotowoltaicznej może przyczynić się do rozszerzenia zakresu działalności, chociażby o elektrownie wodorowe.

10 kwietnia: Ukraina zwróciła się do Korei Południowej o pomoc w walce z epidemią COVID-19.

Prezydent Wołodymyr Zełenski zwrócił się do południowokoreańskiego przywódcy z prośbą o pomoc w udostępnieniu testów na obecność koronawirusa i innego sprzętu medycznego. Ukraina wyraziła również zainteresowanie zapoznaniem się z południowokoreańską strategią walki z epidemią. Prezydent Moon Jae-in obiecał przyrzeć się możliwościom udzielenia Ukrainie praktycznej pomocy. Jednocześnie zaapelował o kontynuowanie współpracy gospodarczej, której ważnym elementem jest umożliwienie podróży przedstawicielom środowiska biznesowego. Wołodymyr Zełenski zaprosił południowokoreańskiego prezydenta do odwiedzenia Ukrainy. Obie strony zgodziły się uzgodnić szczegóły i możliwy termin takiej wizyty poprzez kanały dyplomatyczne.

13 kwietnia: Korea Południowa wstrzymała ruch bezwizowy.

Obywatele Czech czy Polski mogli wcześniej pozostawać na terytorium Korei Południowej do dziewięćdziesięciu dni bez konieczności posiadania wizy. Władze koreańskie w obliczu walki z koronawirusem zdecydowały się tymczasowo wstrzymać ruch bezwizowy – obywatele państw Europy Środkowo-Wschodniej muszą do odwołania ubiegać się o wizę chcąc wjechać na terytorium Korei Południowej. Anulowano także wszystkie wize krótkoterminowe wydane do 5 kwietnia. Obecnie możliwe jest uzyskanie jedynie wiz jednokrotnego wjazdu, a wśród wymaganych dokumentów znajduje się zaświadczenie od lekarza o braku objawów zakażenia COVID-19.

15 kwietnia: współpraca koreańsko-czeska umożliwiła powrót Koreańczyków z Europy Środkowej.

Rządy obu państw doszły do porozumienia, aby skorzystać z koreańskich linii lotniczych w celu umożliwienia powrotu obywateli do swoich krajów. Inicjatywa ta wyszła ze strony czeskiej, która zwróciła się do Korei Południowej o pomoc w sprowadzeniu Europejczyków z Australii i Nowej Zelandii za pomocą Korean Air. Następnie samolot, który wylądował w Pradze został udostępniony Koreańczykom m.in.: z Polski, Słowacji i Czech, którzy chcieli wrócić do Seulu. Ambasador Korei Południowej w Czechach Kim Tae-jin uznał, że takie „przypadki wzajemnej pomocy” mogą pomóc „skonsolidować stosunki dwustronne”. Podkreślił

także gotowość Korei Południowej do pomocy innym państwom w obliczu walki z COVID-19.

19 kwietnia: do Polski dotarły z Korei Południowej szybkie testy na koronawirusa. Według polskiego Ministerstwa Zdrowia testy antygenowe mają trafić do szpitali. W porównaniu do testów serologicznych sprowadzanych z Chin, testy antygenowe mają większą trwałość i szybkość. Ponadto ich wyniki mają być bardziej wiarygodne. Podkreślanie przez ministerstwo miejsca pochodzenia testów wskazuje, że Korea Południowa wyrasta na lidera w walce z koronawirusem.

23 kwietnia: Korea Południowa wyraziła zainteresowanie budową pomnika upamiętniającego ofiary wypadku na rzece Dunaj. Ambasador Choi Gyu-sik spotkał się z wiceministrem spraw zagranicznych Węgier Andrássem Baranyi, aby omówić możliwości postawienia pomnika upamiętniającego Koreańczyków, którzy utonęli w Dunaju w maju 2019 roku. Podczas spotkania omówiono także kwestie związane z umożliwieniem koreańskim biznesmenom wjazdu na terytorium Węgier.

III.RELACJE MIĘDZYKOREAŃSKIE

16 kwietnia: Thae Yong-ho zasiądzie w południowokoreańskim Zgromadzeniu Narodowym. Thae Yong-ho, były północnokoreański dyplomata wystartował w południowokoreańskich wyborach z ramienia opozycyjnej Zjednoczonej Partii Przyszłości. Thae Yong-ho wygrywając w okręgu Gangnam w Seulu został pierwszym północnokoreańskim uchodźcą, który zasiądzie w południowokoreańskim parlamencie. Polityk jest znany nie tylko z krytyki reżimu KRLD, ale także nagłaśniania problemów, które napotykają uchodźcy w Korei Południowej. Zwycięstwo uciekiniera z Korei Północnej w okręgu Gangnam może zwiastować zmianę w koreańskim społeczeństwie. Dzielnica ta jest nie tylko synonimem bogactwa, ale kojarzona jest także z konserwatywnymi poglądami, które w Korei Południowej charakteryzuje antykomunizm. Przed wyborami KRLD potępiała start Thae Yong-ho w wyborach, nie skomentowano jednak jego wygranej.

20 kwietnia: w ostatnim roku znacznie spadła liczba podróży między obiema Koreami. Ministerstwo ds. Zjednoczenia opublikowało raport, który dowodzi ochłodzenia relacji międzykoreańskich. W zeszłym roku żaden Koreańczyk z Korei Północnej nie odwiedził Korei Południowej. Dla porównania w 2018 roku odbyło się 809 takich wizyt. Spadła również liczba Koreańczyków z Korei Południowej odwiedzających KRLD, a większość przypadków przekraczania granicy dotyczyła pracy we wspólnym biurze łącznikowym w Kaesong.

24 kwietnia: Seul wyraził nadzieję na zorganizowanie z Pjongjangiem wspólnych obchodów pierwszego szczytu międzykoreańskiego. W czerwcu tego roku przypada dwudziesta rocznica pierwszego szczytu międzykoreańskiego, w którym uczestniczył prezydent Kim Dae-jung oraz przewodniczący Kim Jong-il. Pomimo epidemii koronawirusa, Seul zamierza kontynuować realizację rządowego planu dotyczącego relacji międzykoreańskich na lata 2018-2022. Zgodnie z tym planem, Korea Południowa zamierza współpracować z organizacjami pozarządowymi, aby zorganizować wspólne wydarzenie upamiętniające szczyt. Rząd nie podał jednak szczegółów dotyczących planowanej ceremonii oraz możliwego udziału Korei Północnej.

27 kwietnia: obie Koree utrzymują łączność wojskową. Południowokoreańskie Ministerstwo Obrony zapewniło, że wojskowe kanały komunikacyjne między obiema Koreami działają bez zmian. Władze wojskowe obu Korei regularnie dzwonią do siebie dwa razy dziennie. Regularna łączność wojskowa została wznowiona w 2018 roku jako jeden z rezultatów międzykoreańskiego szczytu z 27 kwietnia. Drugim wspólnym projektem związanym z wojskiem miało być wspólne wydobycie szczątków żołnierzy poległych w trakcie wojny koreańskiej. Obecnie projekt ten realizowany jest jedynie przez Koreę Południową. Został on wznowiony 20 kwietnia i do końca kwietnia udało się odkryć nowe kości i przedmioty należące do żołnierzy. Ministerstwo Obrony zapowiedziało, że będzie kontynuować wysiłki na rzecz zaangażowania KRLD w projekt.

27 kwietnia: Seul pozostaje zainteresowany konstrukcją wspólnych połączeń kolejowych z Koreą Północną. Na najbardziej wysuniętym na północ dworcu kolejowym w Jejin na wschodnim wybrzeżu odbyła się ceremonia, która miała na celu zmanifestowanie południowokoreańskiej gotowości do kontynuowania wspólnego projektu kolejowego. Jednym z kluczowych projektów, na których realizację zgodzili się przewodniczący Kim Jong-un i prezydent Moon Jae-in w trakcie ich pierwszego spotkania było połączenie dwóch tras kolejowych, które umożliwiłoby zwiększenie wymiany między obydwojma państwami. Według minister transportu Kim Hyun-mee takie połączenie kolejowe przyczyniłoby się nie tylko do logistycznego przygotowania do współpracy z Koreą Północną, ale także do zrównoważonego rozwoju różnych regionów Korei Południowej. Od czasu oficjalnego rozpoczęcia projektu nie poczyniono jednak żadnych postępów, a w ostatnim roku relacje międzykoreańskie uległy znacznemu ochłodzeniu.

28 kwietnia: potencjalna współpraca z Koreą Północną w zakresie przeciwdziałania COVID-19 nie jest objęta sankcjami. Z okazji drugiej rocznicy międzykoreańskiego szczytu z udziałem Kim Jong-una, prezydent Moon Jae-in zapowiedział „realistyczną i praktyczną” współpracę z Koreą Północną. Do tej pory wiele międzykoreańskich projektów, które zostały ustalone w trakcie szczytów i

spotkań wysokich rangą urzędników w 2018 roku nie została zrealizowana z powodu międzynarodowych sankcji nałożonych na KRLD. W tym kontekście Błękitny Dom zapewnił, że obiecwana przez prezydenta gotowość współpracy w zakresie walki z epidemią nie podlega sankcjom i zależy jedynie od północnokoreańskich chęci. Korea Południowa na prośbę KRLD gotowa jest dostarczyć testy na wykrywanie koronawirusa czy środki ochronne. Pjongjang do tej pory nie przyjął żadnych południowokoreańskich ofert związanych z pomocą humanitarną w czasie epidemii COVID-19.

29 kwietnia: Kim Jong-un wydał pierwszą dyrektywę od dwóch tygodni. Zazwyczaj raz w tygodniu podpisane przez przewodniczącego Kim Jong-una dyrektywy trafiają do prowincjonalnych komitetów partyjnych lub innych rządowych agencji. Obserwatorzy Pjongjangu, w tym Seul, poprzez zmiany w rutynowych działaniach KRLD oceniają możliwe ruchy władz północnokoreańskich. Opublikowana po dwóch tygodniach przerwy dyrektywa zwraca uwagę brakiem bezpośredniego odniesienia do propozycji rządowych. Inny niż zazwyczaj wydźwięk i format dokumentu (przykładowo brak dat przy zaleceniach) zwraca uwagę specjalistów na możliwość jego wydania przez inną osobę niż przywódcę KRLD. Warto zauważyć, że do Pjongjangu, szczególnie do elit, dotarły zagraniczne spekulacje na temat stanu zdrowia przewodniczącego Kim Jong-una. Wznowienie rutynowych działań, za którymi rzekomo stoi przywódca może mieć na celu uspokojenie narodu.

KOMENTARZ

W tym miesiącu za sprawą spekulacji na temat możliwej śmierci przewodniczącego Kim Jong-una na całym świecie było głośno o Korei Północnej. Opublikowana początkowo przez amerykańskie media wieść o stanie krytycznym Kim Jong-una szybko obiegła cały świat. W tym kontekście warto zwrócić uwagę na południowokoreańską reakcję, a także możliwy wpływ nagłej śmierci Kim Jong-una na sytuację na Półwyspie Koreańskim.

Od samego początku południowokoreańskie władze zaprezentowały strategię uspakajania narodu: na bieżąco odpowiednie agencje wywiadowcze informowały opinię publiczną o braku podejrzanych działań w Korei Północnej, które mogłyby wskazywać na krytyczny stan zdrowia przywódcy. Dlaczego Seulowi zależało na

stonowanej reakcji na pogłoski o śmierci Kim Jong-una? Przede wszystkim należało przeciwdziałać zbędnej panice w kraju. Nagła śmierć Kim Jong-una bez wyznaczenia następcy mogła być niebezpieczna dla względnej stabilizacji obecnej sytuacji na Półwyspie Koreańskim. W KRLD mogło dojść do walki o władzę między dwoma obozami, wojskowym i politycznym, które osoba Kima utrzymuje w równowadze. Przejęcie władzy przez Kim Yo-jong, siostrę Kim Jong-una, również mogło wywołać destabilizację władzy w KRLD. Choć obecna pozycja polityczna Kim Yo-jong jest silna, jako młoda kobieta musiałaby zademonstrować swoje zdolności przywódcze, a to oprócz czystek politycznych, mogłoby oznaczać wznowienie programu jądrowego. Destabilizacja władzy w KRLD jest niebezpieczna dla sąsiednich państw: Chiny i Korea Południowa musiałyby chronić swoje granice przed napływem uchodźców. Jeśli Chiny zaangażowałyby się w pomoc Korei Północnej w ustabilizowaniu władzy, Stany Zjednoczone musiałyby także się zaangażować. Wojna domowa w Korei Północnej mogłaby objąć cały Półwysep Koreański. Warto zauważyć, że nie tylko konflikt jest „czarnym scenariuszem” z punktu widzenia Korei Południowej. Seul nie jest gotowy na upadek KRLD i nagłe zjednoczenie kraju. Zmagająca się z gospodarczymi skutkami światowej pandemii COVID-19 Korea Południowa chciała uniknąć kolejnego kryzysu i paniki. Inną kwestią jest uniknięcie kompromitacji służb wywiadowczych na arenie międzynarodowej. Bez niezbitych dowodów, Seul ani nie potwierdzał, ani nie zaprzeczał spekulacjom.

Rząd oraz media na bieżąco informowali o sytuacji w Korei Północnej, jednocześnie przypominając, że nie należy wyciągać zbyt pochopnych wniosków. W tym kontekście warto przywołać chociażby opisywaną w mediach zachodnich panikę wśród elit Pjongjangu, które miały wykupywać różne dobra ze sklepów. Wydarzenie to połączono z pogłoskami o śmierci Kim Jong-una, które miały wywołać panikę. Natomiast południowokoreańskie media, posiadające swoje źródła w Korei Północnej, informowały o ogłoszeniu w KRLD zamiaru wprowadzenia restrykcji dotyczących importu m.in.: sprzętu elektronicznego czy jedzenia. Wcześniej podobne masowe wykupywanie różnego rodzaju dóbr miało miejsce w lutym po decyzji o zamknięciu granicy z Chinami z powodu epidemii COVID-19. W obu przypadkach wydarzenia te nie były powiązane ze stanem zdrowia Kim Jong-una. Przykłady te pokazują, że w kontekście sytuacji w Korei Północnej warto śledzić informacje napływające z Seulu. Południowokoreańskie służby wywiadowcze mogą być także lepszym źródłem informacji niż uciekinierzy z Korei Północnej. Warto zauważyć, że duża część uciekinierów nie pochodzi z Pjongjangu i nie interesuje się mechanizmami władzy. Wielokrotnie uciekinierzy wyolbrzymiali sytuację. Ji Seong-ho, uciekinier z KRLD i członek jednej z mniejszościowych partii w południowokoreańskim parlamencie, donosił mediom, że jest „na 99% pewien”, że Kim Jong-un nie żyje, jednocześnie nie chciał podać źródła swojej wiedzy. Mimo to był wielokrotnie cytowany przez zachodnie media.

Na początku maja Kim Jong-un pojawił się publicznie w towarzystwie czołowych przedstawicieli władzy, w tym siostry, na ceremonii otwarcia fabryki nawozów. Północnokoreańskie media opublikowały zdjęcia oraz nagrania z tego wydarzenia, kończąc spekulacje na temat krytycznego stanu zdrowia przywódcy. Władze KRLD zdawały sobie sprawę, że po ostatniej burzy medialnej oczy całego świata zostaną zwrócone na powrót przywódcy. Otwarcie fabryki nawozów miało mieć zatem przekaz wewnętrzny i zewnętrzny. W kraju podkreślono znaczenie rozwoju rolnictwa, co wcześniej znalazło się w wydanej w połowie kwietnia dyrektywie Kim Jong-una. Natomiast dla świata miał być to sygnał o ciągłej sile KRLD: nie tylko przewodniczący Kim Jong-un ma się dobrze, ale nadal może rozwijać broń nuklearną – fabryka nawozów może przy okazji zajmować się ekstraktowaniem uranu z kwasu fosforowego.

Seul wykorzystuje na arenie międzynarodowej sukces w walce z epidemią.

Podejmowane przez rząd działania wskazują, że „koronadyplomacja” staje się częścią koreańskiego *soft power*. W odpowiedzi na coraz więcej próśb napływających z całego świata, w tym z Polski, koreański rząd powołał w tym miesiącu specjalną grupę kryzysową pod kierownictwem wiceministra spraw zagranicznych, która ma zarządzać pomocą udzielaną innym państwom. Warto odnotować rolę Korei Południowej jako lidera na nadzwyczajnych międzynarodowych szczytach, takich jak ASEAN+3, poświęconych pandemii COVID-19. Seul wykorzystuje te międzynarodowe sytuacje do wzmocnienia swojej gospodarki: apelując o umożliwienie międzynarodowych podróży biznesmenom. Prezydent Moon Jae-in podkreślał także, chociażby w trakcie szczytu ASEAN+3, o konieczności opracowania szczepionki przeciwko nowemu wirusowi. Gdyby Koreańczykom udało się opracować skuteczną szczepionkę ponownie wzmocniłby swoją pozycję jako przywódca w walce z COVID-19. Na początku kwietnia prezydent Moon Jae-in i Bill Gates zgodzili się współpracować nad jej opracowaniem. Rola Korei Południowej w globalnej walce z pandemią została dostrzeżona także przez Światową Organizację Zdrowia, która zwróciła się do prezydenta Moon Jae-ina z prośbą o promowanie koreańskiego modelu walki z rozprzestrzenianiem COVID-19. Południowokoreański prezydent został także zaproszony jako główny mówca (keynote speaker) na Światowym Zgromadzeniu Zdrowia w maju.

Sprawne zarządzanie w czasie epidemii zostało także docenione przez Koreańczyków w kwietniowych wyborach parlamentarnych. Historyczne zwycięstwo Partii Demokratycznej przy najwyższej od dwudziestu ośmiu lat frekwencji umocniło pozycję prezydenta Moon Jae-ina. Bez wątplenia na ten wynik wyborczy wpływ miała epidemia. Sprawne zarządzanie i strategia testowania i monitorowania przyniosła oczekiwane przez społeczeństwo skutki: pod koniec miesiąca liczba odnotowanych dziennych zakażeń spadła do zaledwie kilku. Korea

Południowa od samego początku była gotowa przeprowadzić wybory, które również były dobrze zarządzane, ze szczególną dbałością o zdrowie głosujących.

Pomimo znaczącego zwycięstwa Partii Demokratycznej, należy pamiętać, że 37% głosujących poparło konserwatystów. Przed obecnym rządem stoją zatem wyzwania, którym należy podołać, aby zapewnić sobie zwycięstwo w wyborach prezydenckich w 2022 roku. Kryzys związany z koronawirusem nie jest jeszcze zażegnany, a obok ochrony zdrowia obywateli, należy skupić się na odbudowie gospodarki, która już przed epidemią miała problemy. Jednym z istotnych zadań będzie kontynuowanie polityki mającej na celu wzmocnienie sektora małych i średnich przedsiębiorstw, aby odwrócić negatywne skutki rządów konserwatystów, którzy wspierali przede wszystkim nastawioną na eksport politykę wielkich konglomeratów. W kwestiach relacji z Koreą Północną obecny rząd będzie prawdopodobnie dalej kontynuować politykę pojednania. Istotne mogą stać się gospodarcze aspekty współpracy międzykoreańskiej, jak wznowienie działalności specjalnego obszaru ekonomicznego w Kaseong.

Wygrana Partii Demokratycznej oznacza także zmiany na scenie politycznej. Były premier Lee Nak-yon ze zdecydowaną przewagą pokonał lidera opozycyjnej Zjednoczonej Partii Przyszłości, Hwang Kyo-ahna. W trakcie kampanii wyborczej Lee Nak-yon zyskał wielu nowych sympatyków, wzmacniając swoją pozycję wewnątrz partii. Były premier może być poważnym kandydatem DP w kolejnych wyborach prezydenckich. Dla Hwanga Kyo-ahna, tak znacząca przegrana może oznaczać koniec kariery politycznej. Polityk zrezygnował już z funkcji lidera Zjednoczonej Partii Przyszłości. Przed konserwatystami stoi teraz zadanie znalezienia nowego lidera, który wzmocniłby wizerunek partii. Wprowadzone zmiany wyborcze miały wzmocnić natomiast reprezentację małych partii w Zgromadzeniu Narodowym. Zmiany te okazały się jednak nieskuteczne: większość mniejszościowych partii nie dostała się do parlamentu, przez co koreański system polityczny zaczyna przypominać dwupartyjny. Miażdżąca przegrana konserwatystów w aspekcie długoterminowym może przynieść zmiany na koreańskiej scenie politycznej: aby odbudować swoją pozycję trzeba będzie sięgnąć do nowych polityków i programów wyborczych. Tą nadchodzącą zmianę może zwiastować Thae Yong-ho, były północnokoreański dyplomata, który z ramienia Zjednoczonej Partii Przyszłości dostał się do Zgromadzenia Narodowego. Już samą swoją obecnością w partii podważa tradycyjne rozumienie konserwatyzmu w Korei Południowej, które utożsamiane jest z anty-komunizmem. Natomiast Thae Yong-ho, ze względu na swoje pochodzenie może stać się symbolem wszystkich Koreańczyków w polityce, prezentujące nowe podejście do relacji międzykoreańskich.

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

